ലാഭക്കച്ചവടത്തിന്റെ നാനാർഥങ്ങൾ

കെ. രാജേശ്വരി

ലാഭക്കച്ചവടത്തിന്റെ നാനാർഥങ്ങൾ

കെ. രാജേശ്വരി
(മലയാളം: ലേഖനം)

© 2024, Adv. A. Jayasankar

The electronic versions have been created by making use of the production infrastructure of River Valley Technologies.

The electronic versions were generated from sources marked up in LaTeX in a computer running GNU/LINUX operating system. PDF was typeset using XeTeX from TeXLive 2020 and the cloud framework, Ithal (ഇതൾ). The base font used was traditional script of Rachana, contributed by KH Hussain, et al. and maintained by Rachana Institute of Typography. The font used for Latin script was Linux Libertine developed by Philipp H. Poll.

The electronic versions are released under the provisions of Creative Commons Attribution Non-commercial ShareAlike license for free download and usage.

Cover: Church by Moonlight, a painting by Alfred Worthington (1834–1927). The image is taken from Wikimedia Commons and is gratefully acknowledged.

Sayahna Foundation
JWRA 34, Jagathy, Trivandrum, India 695014
URL: www.sayahna.org

ലാഭക്കച്ചവടത്തിന്റെ നാനാർഥങ്ങൾ

ഡോ. എം. കെ. മുനീർ

കേരള മന്ത്രിസഭയിലെ ഗ്ലാമർതാരമാകുന്നു മാനത്താംകണ്ടി മുനീർ എന്ന ഡോ. എം. കെ. മുനീർ. മുസ്ലിം ലീഗുനേതാവും മുഖ്യമന്ത്രിയുമായിരുന്ന സി. എച്ച്. മുഹമ്മദ് കോയയുടെ മകൻ. 1962 ആഗസ്റ്റ് 26-ന് അന്നശ്ശേരിയിൽ ജനനം. കോഴിക്കോട്ട് മെഡിക്കൽ കോളേജിൽനിന്ന് എം. ബി. ബി. എസ്. പാസായി സി. എച്ച്. സ്മാരക ആശുപത്രിയിൽ ജോലി നോക്കുമ്പോഴാണ് മുനീറിന് രാഷ്ട്രീയ വിളിയുണ്ടായത്. 25-ാം വയസ്സിൽ കോർപറേഷൻ കൗൺസിലർ, 29-ൽ നിയമസഭാംഗം; 39-ൽ മന്ത്രി. ബഹുമുഖ പ്രതിഭയാണ് മുനീർ. പ്രസംഗിക്കും, എഴുതും, പടം വരക്കും, പാടും, പാട്ടിൽ പറഞ്ഞപോലെ ഓത്തുമുപ്പത്തഞ്ചും ബെയ്ത്തും പച്ചിപ്പാട്ടും നീർത്തിവെച്ചാലോന്ന വെള്ളം പോലെ. കാരിക്കേച്ചറുകൾ സമാഹരിച്ച് 'സ്കെച്ചസ്' എന്നൊരു പുസ്തകമുണ്ടാക്കി; 'ഫാഷിസവും സംഘ പരിവാറും' എന്ന കിതാബ് എഴുതി അവാർഡും വാങ്ങി. തൂലിക മാസികയുടെ പത്രാധിപരും ലളിതകലാ അക്കാദമി അംഗവുമായിരുന്നു. ഒലിവ് പബ്ലിക്കേഷൻസിന്റെയും ഇന്ത്യാവിഷൻ ചാനലിന്റെയും അമരക്കാരൻ. മോയിൻകുട്ടി വൈദ്യരുടെ വരികൾ അൽപം മാറ്റി പ്പാടിയാൽ—

> നാമക്കരുത്തൻ മന്ത്രിമുനീർ
> നാളൂക്കും ഒത്ത പുരുഷൻ ഇല്ലെ
> താമരപൂക്കും മുഖത്തെക്കണ്ടാൽ
> തേനാർചിറക്കും പയക്കം കേട്ടാൽ

ഭൂമിക്ക് സുറ്റമയിട്ട വീരന്മാരാണ് മുസ്ലിംലീഗുകാർ. ബെമ്പോട്ടു കച്ചവടം മുതൽക്കുള്ള സർവഗുലാബികളുമുണ്ട് അവരുടെ കൈയിൽ. ചുണ്ണാമ്പു വാങ്ങാൻ കാശില്ലാഞ്ഞവർ പലരും ഇന്നു കൊലകൊമ്പന്മാരാണ്. മയ്യിത്തിന്റെ മുതലുകിട്ടിയാലും വലല്ലാല്ലീൻ ആമീൻ! പള്ളി പ്രശ്നത്തേക്കാൾ വലുതാണ് പള്ള പ്രശ്നം. അതുകൊണ്ടാണ് അയോധ്യയിൽ പള്ളി പൊളിച്ചപ്പോഴും ഇവിടത്തെ ലീഗുകാർ മന്ത്രിക്കസേരയിൽ ഒട്ടിപ്പിടിച്ചിരുന്നത്.

സി. എച്ച്. മുഹമ്മദ് കോയ

നഷ്ടത്തിലോടുന്ന പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങളത്രയും വിറ്റുകളയാമെന്നാണ് കുഞ്ഞാലിക്കുട്ടി സാഹിബിന്റെ ഭീഷണി. വിവരസാങ്കേതിക വിദ്യ പഠിക്കാൻ സെക്രട്ടറിയുമൊത്ത് ഉലകം ചുറ്റുകയാണദ്ദേഹം. സൂപ്പി സാഹിബാണെങ്കിൽ സാങ്കേതികവിദ്യാഭ്യാസ രംഗം സ്വകാര്യമേഖലക്ക് തീറെഴുതിക്കഴിഞ്ഞു. മുഴത്തിനുമുപ്പതാണിപ്പോൾ സ്വാശ്രയ എഞ്ചിനീയറിംഗ് കോളേജുകൾ. ഒക്കത്തുകാശുണ്ടെങ്കിൽ തക്കത്തിൽ കച്ചവടം ചെയ്യാം.

പാവം മുനീർ മാത്രം എത്രനാൾ പൂച്ച ആബിദായപോലെ അനങ്ങാതിരിക്കും. രാഷ്ട്രീയം എന്നത് ഖായിമ്മക്കളിയല്ല. ഖുറൈശിത്തരം കാണിച്ച് പുന്നായ്മ കളിച്ചിരുന്നാൽ കട പൂട്ടേണ്ടിവരും. രാഷ്ട്രീയക്കാർ മലക്കുകളല്ല. എല്ലാ ശർത്തും ഫർളുമൊപ്പിച്ച് ഭരണം കൊണ്ടു നടക്കാനാവില്ല. മലപ്പുറത്തുപോലും പത്താളുവാങ്ങാത്ത, വാങ്ങിയവർ തന്നെ വായിക്കാത്ത ചന്ദ്രികക്ക് മുംബൈ എഡിഷൻ തുടങ്ങാനാണ് പാർട്ടി തീരുമാനം. ഇന്ത്യാ വിഷനാണെങ്കിൽ തുടങ്ങിയസ്ഥലത്തുതന്നെ നിൽക്കുന്നു.

കുഞ്ഞാലിക്കുട്ടി

അങ്ങനെയാണ് മരാമത്തുവകുപ്പ് വക വിശ്രമമന്ദിരങ്ങൾ സ്വകാര്യ വ്യക്തികൾക്ക് കൈമാറാൻ തീരുമാനിച്ചത്. ആദ്യം റസ്റ്റ് ഹൗസുകൾ, പിന്നെ ഘട്ടംഘട്ടമായി റോഡുകൾ, തോടുകൾ, വിളക്കുമരങ്ങൾ. "ഇജ്ജന് മുജ്ജനുറപ്പിക കിട്ടണം" എന്ന നിർബന്ധമില്ല. എട്ടണയെങ്കിൽ എട്ടണ കിട്ടണതായി.

മൂന്നാർ, തൃശ്ശൂർ, ഫറോക്ക്, പൊന്മുടി, ആലുവ, വൈക്കം എന്നിവിടങ്ങളിലെ റസ്റ്റ് ഹൗസുകളാണ് മുപ്പതുകൊല്ലത്തേക്ക് സ്വകാര്യ വ്യക്തികൾക്ക് കൈമാറുന്നത്. കച്ചവടം ലാഭകരമെന്ന് കണ്ടാൽ മറ്റു റസ്റ്റ് ഹൗസുകളും കൈമാറും. 'എ' കാറ്റഗറിയിൽ റസ്റ്റ് ഹൗസുകളിൽ മൂന്നു മുറികളും 'ബി' കാറ്റഗറിയിൽ ഒരു മുറിയും സർക്കാറുദ്യോഗസ്ഥർക്കായി മാറ്റിവെക്കും. പ്രതിവർഷം 26 ലക്ഷം രൂപ ഫീസിനത്തിൽ സർക്കാറിനു കിട്ടുകയും ചെയ്യും.

ഇ. അഹമ്മദ്

മുത്തിനുള്ളത് മുത്താറിക്കു വിൽക്കാനുള്ള സർക്കാർ തീരുമാനത്തെ പ്രതിപക്ഷനേതാവും ദേശാഭിമാനിയും അപലപിച്ചത് സ്വാഭാവികം. കേരള കൗമുദി നവംബർ എട്ടിന് മുഖപ്രസംഗവുമെഴുതി. സഖാക്കൾ അങ്ങിങ്ങ് അല്ലറ ചില്ലറ സമരമൊക്കെ നടത്തുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ, റസ്റ്റ് ഹൗസ് സ്വകാര്യവത്കരണത്തിനെതിരെ ഏറ്റവും ശക്തമായി പ്രതികരിച്ചത് കോൺഗ്രസുകാരനായ ആലുവാ എം. എൽ. എ. കെ. മുഹമ്മദാലിയായിരുന്നു. പിന്നീട് വി. എം. സുധീരനും തേറമ്പിൽ രാമകൃഷ്ണനും അതേപാത പിന്തുടർന്നു.

മലപ്പുറം ജില്ലക്കുതെക്ക്, അമ്പതുശതമാനത്തിലേറെ മുസ്ലിം വോട്ടർമാരുള്ള ഏക നിയോജക മണ്ഡലമാണ് ആലുവ. സുശക്തവും സുസ്ഥിരവുമാണ് ആലുവായുടെ കോൺഗ്രസ് പാരമ്പര്യം. 1967-ൽ മാർക്സിസ്റ്റ് സ്വതന്ത്രൻ വിജയിച്ചതൊഴിച്ചാൽ കേരളപ്പിറവിക്കുശേഷം കോൺഗ്രസുകാർ മാത്രമേ ആലുവായെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്തിട്ടുള്ളൂ. കേരള കോൺഗ്രസുകളെയോ മുസ്ലിംലീഗിനെയോ കൂട്ടുപിടിക്കാതെ കോൺഗ്രസ് ഒറ്റക്കു മൽസരിച്ച് (21 വാർഡിലും ചിഹ്നം കൈപ്പത്തി) ഭൂരിപക്ഷം നേടി ഭരിക്കുന്ന കേരളത്തിലെ ഏക മുനിസിപ്പാലിറ്റിയും ആലുവയാണ്.

തേറമ്പിൽ രാമകൃഷ്ണൻ

കോൺഗ്രസിലെ ആന്റണി ഗ്രൂപ്പുകാരനാണ് കെ. മുഹമ്മദാലി. 1980-ൽ ടി. എച്ച്. മുസ്തഫയെ മലർത്തിയടിച്ച് നിയമസഭയിലെത്തുമ്പോൾ വയസ്സ് 33 ആയിരുന്നു മുഹമ്മദാലിക്ക്. 1982, 87, 91, 96, 2001 വർഷങ്ങളിലൊക്കെ വിജയം ആവർത്തിച്ചു. ഓരോ തവണയും ഭൂരിപക്ഷം വർദ്ധിച്ചു. ഇത്രയധികം തവണ തുടർച്ചയായി ഒരേ മണ്ഡലത്തെ പ്രതിനിധാനം ചെയ്ത മറ്റൊരു കോൺഗ്രസുകാരനും—ഉമ്മൻചാണ്ടിയല്ലാത—ഉണ്ടായിട്ടില്ല. ആറു വട്ടം അടുപ്പിച്ച് ജയിച്ച് നിയമസഭാംഗത്വ രജത ജൂബിലിയുടെ പടിവാതിലെത്തിയിട്ടും മന്ത്രിസ്ഥാനം കിട്ടാഞ്ഞ ഹതഭാഗ്യരും വേറെ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. അഴിമതിക്കാരല്ലാത്ത അപൂർവം കോൺഗ്രസുകാരിലൊരാളാണ് മുഹമ്മദാലി. ഭൂവിനിയോഗം ഉത്തരവു ലംഘിച്ച് അഞ്ചു സെന്റ് സ്ഥലം മണ്ണിട്ടുനികത്തി എന്ന ഒരു ആരോപണമേ ഇക്കണ്ട കാലത്തിനിടക്ക് അദ്ദേഹത്തിനെതിരെ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളൂ.

140 റസ്റ്റ് ഹൗസുകൾ നടത്തുന്നവകയിൽ സർക്കാറിന് പ്രതിവർഷം രണ്ടു കോടി രൂപ നഷ്ടമുണ്ടെന്നാണ് മുഖ്യനും മുനീറും പറയുന്നത്. എന്നാൽ മുഹമ്മദാലിയുടെ നിലപാട് മറ്റൊന്നാണ്. "സർക്കാർ അതിഥിമന്ദിരങ്ങൾ ആദായകരമായി നടക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളല്ല. ഒരുകാലത്തും ആദായകരമായിരുന്നുമില്ല. അതല്ല ലക്ഷ്യവും. താഴ്ന്നവരുമാനക്കാരായ സർക്കാർ ജീവനക്കാർക്കും പൊതുപ്രവർത്തകർക്കും ഔദ്യോഗിക കൃത്യനിർവഹണത്തിന് താമസമൊരുക്കാൻ വേണ്ടിയാണ് അതിഥിമന്ദിരങ്ങൾ നിർമിച്ചിട്ടുള്ളത്. ഇന്ത്യയിൽ എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളിലും സർക്കാർ മേഖലയിലാണ്. അവിടെങ്ങുമുള്ള സർക്കാറുകൾ അതിഥിമന്ദിരങ്ങൾ ആദായവത്കരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നില്ല." ഇനി, ആദായമുണ്ടാക്കിയേ തീരൂ എന്നാണെങ്കിൽ അവ കെ. ടി. ഡി. സി.-യെ ഏൽപിച്ചാൽ മതി എന്നും മുഹമ്മദാലിക്ക് അഭിപ്രായമുണ്ട്.

വി. എം. സുധീരൻ

"സർക്കാർ പാട്ടത്തിനു കൊടുത്ത ഭൂമിയും മറ്റും തിരിച്ചെടുക്കാൻ കഴിയാത്ത സാഹചര്യം നിലനിൽക്കെയാണ് ഇപ്പോൾ റസ്റ്റ് ഹൗസുകൾ കൈമാറാൻ തീരുമാനിച്ചിട്ടുള്ളത്. 30 വർഷം കഴിയുമ്പോൾ ഇന്ന് സ്വകാര്യ വ്യക്തികൾക്ക് കൈമാറുന്ന രാഷ്ട്രീയ നേതൃത്വമായിരിക്കില്ല ഭരണത്തിൽ. ഇത് സംബന്ധിച്ച് അനുകൂലമായും പ്രതികൂലമായും അഭിപ്രായം പറഞ്ഞവരും അന്നുണ്ടാകണമെന്നില്ല. പൊതുമുതൽ അന്യാധീനപ്പെടുത്തുന്ന നടപടി ഏത് സർക്കാറിന്റെ ഭാഗത്തുനിന്നുണ്ടായാലും യോജിക്കാൻ കഴിയില്ല"—മുഹമ്മദാലി പറയുന്നു.

നായനാർ

സ്വകാര്യ വ്യക്തികൾക്ക് 30 കൊല്ലത്തേക്ക് ഏൽപിച്ചുകൊടുത്ത അതിഥിമന്ദിരം പള്ളിക്കാട്ടിൽ പോയ മുതലാണെന്ന് ആർക്കാണ് അറിയാത്തത്? പക്ഷേ, മുനീറിന് സംശയമില്ല. മുതൽ സർക്കാറിന്റെ തന്നെ. അതിഥിമന്ദിരങ്ങൾ പാട്ടത്തിന് നൽകുകയല്ല; അവയുടെ നടത്തിപ്പുമാത്രമാണ് സ്വകാര്യ സംരംഭകരെ ഏൽപിക്കുന്നത്. സ്ഥലം ഉൾപ്പെടെ റസ്റ്റ് ഹൗസുകളുടെ പൂർണമായ അവകാശം സർക്കാറിനാണ്. മാത്രമല്ല, "മരാമത്തുവകുപ്പിന്റെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ളത്" എന്നൊരു ബോർഡ് പുറത്തു സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്യും. മദ്യക്കുപ്പികളിലും സിഗരറ്റുകൂടുകളിലും കാണുന്ന ആരോഗ്യത്തിന് ഹാനികരം എന്ന നിയമപ്രകാരമുള്ള മുന്നറിയിപ്പുപോലെ ഒന്ന്.

മുരളീധരൻ

അപ്രകാരമൊരു ബോർഡ് ഉള്ളപ്പോൾ ഏത് സ്വകാര്യ സംരംഭകനാണ് മാഷേ, ഒഴിഞ്ഞു കൊടുക്കാത്തത്? പെട്ടി സ്വകാര്യ വ്യക്തികളുടെ കൈയിൽ, താക്കോൽ സർക്കാറിന്റെ പോക്കറ്റിലും.

സ്വകാര്യ സംരംഭകർക്ക് അതിഥിമന്ദിരം നാലു നക്ഷത്ര സൗകര്യത്തോടെ പുതുക്കിപ്പണിയാം എന്നതാണ് കൈമാറ്റക്കരാറിലെ ഏറ്റവും ആകർഷകമായ വ്യവസ്ഥ. നാലു നക്ഷത്രമാകണമെങ്കിൽ ബാർ നിർബന്ധം. പരിശുദ്ധ റമദാൻ മാസത്തിൽത്തന്നെ ഇത്ര വിപ്ലവകരമായ തീരുമാനം കൈക്കൊണ്ട മന്ത്രിപുംഗവനെ അഭിനന്ദിക്കുകയല്ലേ പുരോഗമന ചിന്താഗതിക്കാർ ചെയ്യേണ്ടിയിരുന്നത്.

ആന്റണി

സർക്കാർ അതിഥിമന്ദിരങ്ങളത്രയും കാടുകയറി ഭാർഗവീനിലയമായിക്കിടക്കുകയാണെന്നും അനാശാസ്യ പ്രവർത്തനമാണ് അവിടെ നടക്കുന്നതെന്നും മന്ത്രി പറഞ്ഞു. നക്ഷത്ര പദവി കൈവന്നാൽ പിന്നെ 'ആശാസ്യ' പ്രവർത്തനമേ നടക്കൂ. അതിഥിമന്ദിര കൈമാറ്റത്തിൽ അഴിമതിയുണ്ടെന്ന് തെളിഞ്ഞാൽ മന്ത്രിക്കസേരയിൽ തുടരില്ല എന്നൊരു ഭീഷണിയും മുഴക്കി, മുനീർ. നായനാരെപ്പോലെ ലോകായുക്തയിൽ കടലാസുകൊടുക്കാൻ വെല്ലുവിളിച്ചില്ലെന്നുമാത്രം. മുസ്ലിംലീഗിനെ പിണക്കിയാൽ പിന്നെ ഭരണമില്ലെന്ന് ആന്റണിക്കറിയാം. കോൺഗ്രസിലെ ഗ്രൂപ്പുകൾ നാലും മുഖ്യന് എതിരാണ്. ചെറുകിട പാർട്ടികളും തഥൈവ. വന്നിട്ടും പോയിട്ടും മുസ്ലിംലീഗും മാണിഗ്രൂപ്പുമാണ് ആന്റണിക്ക് തുണ. അതുകൊണ്ടുതന്നെ മുനീർ വിരൽവെക്കുന്നിടത്ത് ഒപ്പിടലല്ലാതെ ഗത്യന്തരമില്ല ആദർശധീരന്. ലീഗിന്റെ പിന്തുണയില്ലെങ്കിൽ കോഴിക്കോട്ടുനിന്ന് ഇനി ലോക്സഭ കാണില്ലെന്ന് മുരളീധരനുമറിയാം. യു. ഡി. എഫ്. യോഗത്തിൽ ഇ. അഹമ്മദിനോട് മാപ്പുചോദിക്കാനുള്ള വിവേകം മുരളിക്കുണ്ടായതും മുഹമ്മദാലിക്കെതിരെ പരസ്യമായി പ്രതികരിച്ചതും അതുകൊണ്ടാണ്. മരാമത്തുവകുപ്പിന്റെ വിശ്രമമന്ദിരങ്ങൾ തീർത്തിട്ടുവേണം ടൂറിസം വകുപ്പിന്റെ അതിഥിമന്ദിരങ്ങൾ കച്ചവടമാക്കാൻ. അതും കഴിഞ്ഞ് കെ. ടി. ഡി. സി.-യുടെ യാത്രിനിവാസുകൾ കൊടുക്കുന്നവർക്ക് ലാഭം. എടുക്കുന്നവർക്കും ലാഭം. കാഴ്ചക്കാർക്ക് ബഹുലാഭം. മയ്യത്ത് സുബർക്കത്തിൽ പോയാലെന്ത്, ജഹന്നത്തിൽ പോയാലെന്ത്? മുക്രിക്കാർക്കു കൈനിറയെ കാശ്!

□

അഡ്വക്കറ്റ് എ. ജയശങ്കർ

അഭിഭാഷകനും രാഷ്ട്രീയ നിരീക്ഷകനും രാഷ്ട്രീയ നിരൂപകനുമാണ് അഡ്വക്കറ്റ് എ. ജയശങ്കർ. മാധ്യമം ദിനപത്രത്തിൽ 'കെ. രാജേശ്വരി' എന്ന തൂലികാ നാമത്തിൽ എഴുതിയ ലേഖനങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. മലയാളികൾക്കിടയിൽ അദ്ദേഹം കൂടുതൽ പ്രശസ്തി നേടിയത് ഇന്ത്യാവിഷൻ ചാനലിലെ പ്രതിവാര ദിനപത്ര അവലോകന പരിപാടിയായ വാരാന്ത്യം എന്ന പരിപാടിയിലൂടെയാണ്. തനതായ ഒരു അവതരണ ശൈലിയാണ് ഈ പരിപാടിയിൽ അദ്ദേഹം പ്രകടമാക്കുന്നത്. മലയാളത്തിലെ പ്രമുഖ വാർത്താ ചാനലുകളിലെല്ലാം രാഷ്ട്രീയ ചർച്ചകളിൽ സ്ഥിരം സാന്നിധ്യമാണ് ഇദ്ദേഹം. കേരള രാഷ്ട്രീയത്തിലെയും ഇന്ത്യൻ രാഷ്ട്രീയത്തിലെയും ജയശങ്കറിന്റെ അഗാധമായ അറിവിനൊപ്പം ഹാസ്യവും ഗൗരവവും കലർന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിർഭയത്വതോടെയുള്ള അവതരണ രീതിയും ഏറെ ജനപ്രിയമാണ്.

പിൻകുറിപ്പ്

- മുപ്പതു മുതൽ നാല്പതു മിനിട്ടിനകം വായിച്ചു തീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കമാണ് സായാഹ്ന പുറത്തിറക്കുന്ന ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകളിൽ ഉള്ളത്. ഇതു വായിക്കുവാനായി ഒരിക്കലും ഒരു കമ്പ്യൂട്ടറോ ഡെസ്ക്ടോപ് ആപ്ലിക്കേഷനുകളോ ആവശ്യമില്ല.
- ആധുനിക മനുഷ്യന്റെ സന്തതസഹചാരിയായ സ്മാർട്ട് ഫോണുകളുടെ സ്ക്രീനിൽ തന്നെ വായിക്കുവാൻ തക്ക രീതിയിലാണു ഈ പിഡിഎഫുകൾ വിന്യസിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഫോണിന്റെ വീതിക്കു നിജപ്പെടുത്തിയ രീതിയിലാണ് മാർജിനുകൾ ചിട്ടപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത്.
- പിഡിഎഫ് പ്രമാണങ്ങൾ വായിക്കുവാനുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ എല്ലാതരം സ്മാർട്ട്ഫോണുകളിലും ഇന്നു ലഭ്യമാണ്. എന്നിരിക്കിലും സൗജന്യമായി കിട്ടുന്ന അഡോബി അക്രോബാറ്റ് റീഡർ ആണ് ഇവയിൽ ഏറ്റവും മുന്തിയത്. അതുകൊണ്ട് അഡോബി റീഡർ ഇൻസ്റ്റാൾ ചെയ്യുകയും അതിൽ ഈ ഫോൺ പിഡിഎഫുകൾ വായിക്കുകയും ചെയ്യുക.
- സ്വതന്ത്രപ്രസാധനം ആഗ്രഹിക്കുന്ന/ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ആർക്കുവേണമെങ്കിലും സായാഹ്നയിലൂടെ സ്വന്തം കൃതികൾ പ്രസാധനം ചെയ്യാവുന്നതാണ്. 30 മുതൽ 60 മിനിട്ടുകൾക്കകം വായിച്ചുതീർക്കാവുന്ന ഉള്ളടക്കം – കഥകൾ, അനുഭവക്കുറിപ്പുകൾ, ലേഖനങ്ങൾ, അഭിമുഖങ്ങൾ, സിനിമാനിരൂപണങ്ങൾ, കവിതകൾ – എന്നു തുടങ്ങി എന്തുവേണമെങ്കിലും അയയ്ക്കാവുന്നതാണ്. അയയ്ക്കേണ്ട വിലാസം: <editors@sayahna.org>.
- പ്രതികരണങ്ങൾ <editors@sayahna.org> എന്ന ഇമെയിലിലിലേയ്ക്കോ, ഈ വെബ് പേജിൽ കമ്മന്റുകളായോ ചേർക്കുക. നിർദ്ദേശങ്ങളും വിമർശനങ്ങളും എപ്പോഴും സ്വീകാര്യമാണ്. അവ സായാഹ്നപ്രവർത്തകർക്ക് കൂടുതൽ ഉത്തേജനം നൽകുന്നതാണ്.

സായാഹ്ന ഫൗണ്ടേഷൻ, ജഗതി, തിരുവനന്തപുരം 695014